

KIRJASTUS-OSAUHISUS

„LOODUS'E“

PÕHIKIRI

TARTUS, 1931

ARH

TRUSTUS-OASAMISUS
"LOODUS E"
PÕHIKIRI

ARHIIVKOGU

TARTU ÜLIKOGU
RAAMATUKOGU

PT
TRU Raamatukogu

6 23497750

KIRJASTUS-OSAÜHISUS „LOODUS'E“ PÕHIKIRI.

§ 1. Allkirjutajate poolt asutatakse kirjastus-osaühisus „Loodus“.

Märkus. Kirjastus-osaühisus „Loodus“ võtab k.-ü. „Loodus'e“ aktiva ja passiva vastastikku kokku leppides üle; kui see ülevõtmine korda ei lähe, siis jääb ta asutamata.

§ 2. Osahisuse eesmärgiks on:

a) Kirjastada eeskätt loodusteadusse, matemaatikasse ja nende abiteadustesse puutuvaid kirjatöid, samuti ka kõiki teistesse aladesse puutuvaid töid.

b) Välja anda ajakirju ja ajalehti.

c) Valmistada ja muretseda õppeabinõusid koolidele ja muuseumidele.

d) Toimetada teaduslikku, eeskätt kodumaa uurimist, kas vahetult või teiste vastavate teaduslike asutiste või isikute kaudu, viimaseid rahaliselt toetades.

§ 3. Eesmärgi saavutamiseks omandab osaühisus kinnis- ja vallasvara, asutab trükikodasid, avab raamatukauplusi, osakondi, kontoreid, agentuure niihästi Eestis kui ka välismaal, asutab õppeabinõude-kodasid, köitekodasid. Avab ja peab üleval koole, kursusi ja loenguid, jagab aupalku ja stipendiume teaduslike uurimiste alal ja toetab teisi rahvuskultuurilisi ettevõtteid.

§ 4. Oma tegevuses allub osaühisus ühisuste kohta maksvaile ja maksmapandavaile seadusile.

Osahisuse kapital, osanikud ja nende õigused.

§ 5. Osahisuse põhikapitaaliks määratakse 4 000 000 (neli miljonit) Emk., mis jaotatakse 4000 osatäheks à 1000 marka.

§ 6. Osäühisus avab oma tegevuse, kui 40% põhikapitalist on kokku kogutud ühte kohalisse või Eesti Panka. Selle kviitungi ettepanekul annab Tööstus-Kaubandusministeerium loa osäühisuse tegevuse alustamiseks. Kui aga kolme kuu jooksul, käesoleva põhikirja väljakuulutamisesest arvates, 40% põhikapitali koos ei ole, loetakse osäühisus olematuks ja osatähtede eest sisse makstud raha antakse tagasi. Osakapital peab täielikult ühe aasta jooksul kokku pandama.

Märkus 1. Osatähtede ostmise eesõigus on endise kirjastus-ühisuse „Loodus’e“ osanikkudel. Ühe kuu jooksul, arvates põhikirja „Riigi Teatajas“ avaldamise päevast, on neil õigus omandada iga endise osäühiku vastu viis osatähte. Ülejäänud osatähti võivad nad omandada proportsionaalselt oma osakapitalile sama aja jooksul. Osatähtede hind tuleb kahe kuu jooksul ära tasuda.

Märkus 2. Pärast kolme kuud ostmata jäänud osatähed lähevad vabale müügile.

§ 7. Põhikapitali suurendamise puhul on endistel osanikkudel eesõigus uusi osatähti omandada proportsionaalselt endistele. Kui osanikud oma eesõigust ei tarvita, siis avatakse juhatuse äranägemisel vabamüük.

Märkus. Osatähtede iga uue väljaande realiseerimise lähema korra ja hinna määrab peakoosolek.

§ 8. Osatähed on nimelised. Nad lõigatakse välja raamatust, nummerdatakse ja kirjutatakse alla kolme juhataja ja raamatupidaja poolt.

Märkus. Asutajad jätavad omale 20% osatähist, mida nad enne esimest operatsioonista aruande kinnitamist võõrandada ei või.

§ 9. Osatähti võib ainult juhatuse loaga edasi anda. Edasiandmise korral tehakse osatähele üleande-pealis ja märkused raamatusse.

§ 10. Lähevad osaniku õigused kohtu, pärimise või muul teel teisele isikule ja ei soovi juhatus neid võtta

osanikkudeks, siis lõpetab ta nendega vahekorra, neile tagasi makstes osauhisuse dividendi ning osale langeva tagavara- ja muu kapitali osadega viimase aasta kohta kinnitatud bilansi põhjal. Sellel teel vabaks saanud osatähti võib juhatus oma äranägemist mööda müüa teistele osanikkudele.

Märkus. Ei leia need vabanenud osatähed kolme kuu jooksul endiste osanikkude seas ostjat, siis lähevad nad vabale müügile.

§ 11. Osatähe kaotuse puhul tuleb osanikul juhatusele sellest teatada. Juhatus kuulutab sellest osaniku kulul ja annab dublikaadi.

§ 12. Osauhisuse juhatus seisab koos juhatajatest, kelle arv mitte vähem kui kolm ega mitte rohkem kui viis ei tohi olla. Juhatajad jaotavad juhatuse ameti omavahel igaks aruandeaastaks. Juhatajate valimise aeg määratakse § 15 põhjal. Juhatus asupaik on Tartus.

§ 13. Asetäitjateks juhatajatele, kes enne ametipidamise tähtaja lõppu teenistusest lahkunud, valib peakoosolek kaks kandidaati. Kandidaatide valimise aja määrab § 14 ja 15 kindlaks. Kandidaadid asuvad juhatajate kohuste täitmisele valimisaja vanadust mööda, ühesuguse valimisevanaduse korral aga valimisel saadud häälteenamuse järele, või kui nad ühepalju hääli said, siis liisu läbi. Kandidaat, kes lahkunud juhataja asemele asunud, täidab tema kohuseid sinnamaani, kui kauaks lahkunud juhataja oli valitud, kuid mitte kauemini kui kandidaadi enese ametipidamise tähtaja lõpuni. Juhatajate ametikohuste täitmise ajal on kandidaadil kõik juhatajate õigused.

Märkus. Tartust ajutiselt pikemat aega eemaloleva juhataja kohuseid täidab kandidaat seni, kuni esimene uuesti oma kohuste täitmisele saab asuda. Juhatusliikme tasu jaotatakse sel puhul, vastavalt ajale, juhataja ja kandidaadi vahel.

§ 14. Juhatajateks ja kandidaatideks valitakse isikud, kellel oma nimel on teatud hulk osatähti, mille arvu

määrab iga kord valimise eel peakoosolek ja mis seltsi kassas seni alal hoitakse, kui valitud isikud tähendatud ametites viibivad; nimetatud osatähti ei tohi kellelegi edasi anda, enne kui nende omanikkude viimase ametiaasta aruanne ja bilanss on kinnitatud.

§ 15. Esimesed juhatajad ja nende kandidaadid lahkuvad kahel esimesel aastal liisu läbi peakoosoleku poolt määratud arvu suuruselt, mis mitte suurem ei ole kui üks kolmandik tervest juhatajate arvust, kuid kolmandal aastal lahkuvad viimased esialgselt valitud juhatajad, peale seda ametisolemise aja vanadust mööda. Väljaastujate juhatajate ja kandidaatide asemele valitakse uued. Lahkujaid võib tagasi valida.

§ 16. Juhatajad võivad kindlat palka saada osanikkude peakoosoleku äranägemist mööda ja nende poolt kindlaksmääratud määral.

§ 17. Juhatus ajab seltsi asju korraliku kaubamaja eeskujul. Tema peal on järgmised kohused: a) seltsi osatähtede eest raha vastuvõtmine kviitungite vastu ja nende täielise väljamaksmise korral osatähtede eneste väljaandmine; b) korraliku raamatupidamise ja kirjatöötamise sisseseadmine, niisama ka aruande, bilansi, eelarve ja tegevuskava kokkuseadmine § 47—49 põhjal; c) seltsi teenistuses tarvisminevate isikute ametissevõtmine ja lahtilaskmine ja neile töö ning palga määramine; d) vallasvara ost ja müük nii sularaha eest kui ka võlgu; e) ladude, korterite ja teiste ruumide üürimine; f) seltsi varanduste kinnitamine; g) vekslite ja teiste tähtjaliste kohustiste väljaandmine ja vastuvõtmine väljamaksmiseks peakoosoleku poolt kindlaks määratud piirides; h) seltsi nimel tulnud vekslite diskonteerimine; i) lepingute tegemine seltsi nimel, niihästi ametkondade ja valitsustega kui eraseltside ja ühisustega, niisama ka omavalitsuslike asutistega ja eraisikutega; j) volikirjade andmine isikutele, kes juhatusel poolt seltsi teenistusse võetud, ka need kaasa arvatud, keda peakoosolek teenistusse nime- tab; k) seaduslike aktide tegemine kinnisvara omandamiseks, võõrandamiseks, rendileandmiseks ja pantimi-

seks; l) juhatuskirja kokkuseadmine asjaajajale-juhatajale; m) peakoosoleku kokkukutsumine ja üldse erandita kõikide seltsi puutuvate asjatoimetuste juhatamine ja korraldamine peakoosoleku poolt ette määratud piirides. Juhatus lähema tegevuskava, tema õiguste ja kohuste piirid määrab juhatuskiri, mida peakoosolek muudab ja kinnitab.

§ 18. Juhatusale võib koosolek õiguse anda oma keskelt või kõrvaliste isikute hulgast valida ühe või mitu asjaajajat-juhatajat ja neile peakoosoleku heaksarvamise järele tasu määrata. Asjaajajad-juhatajad peavad, kui nad juhatuse hulka käivad, peale § 14 põhjal kindlaks määratud osatähtede veel mitte vähem kui 100 osatähte ehk vastava summa raha ette panema, mis samas paragrahvis tähendatud alustel alal hoitakse. Juhatus annab asjaajajatele-juhatajatele tegevuse juhteks juhatuskirja. Asjaajajad-juhatajad kutsuvad juhatuse kokku kõigi niisuguste asjatoimetuste pärast, mille otsustamiseks neile juhatuskiri õigust ei anna. Kui asjaajajad-juhatajad juhatuse hulgast ei nime-tata, siis määratakse nende õiguste ja kohuste piirkond kui ka sissemakstava kautsjoni suurus iseäralise lepinguga kindlaks. Seesugused asjaajajad-juhatajad võtavad juhatuse koosolekuist ainult nõuandva häälega osa.

§ 19. Juhatus annab kuludeks raha välja eelarvete järele, mis peakoosolek iga aasta kinnitab. Peakoosolek määrab kindlaks, kui palju juhatuse üle eelarve välja võib anda neil juhtumistel, mis edasilükkamist ei kannata. Nende väljaandmistele otstarbekohasuse ja tagajärgede eest vastutab juhatuse peakoosolek. Iga seesugusest väljaandmisest peab juhatuse lähemale peakoosolekule teada andma.

§ 20. Juhatus kätte makstud rahasummad hoitakse, kui nad rutuliseks väljaandmiseks pole määratud, rahasutistes seltsi nimel, kuna nende kohta saadud dokumendid juhatuses säilitatakse.

§ 21. Kogu kirjavahetus seltsi asjus toimetatakse juhatuse nimel ühe juhataja allkirjaga. Vekslid, volikirjad, lepingud, ostulepingud ja teised aktid, niisama ka seltsi rahasummade tagasinõudmised krediitasutistest peavad

TARTU ÜLIKOOLI
RAAMATUKOGU

vähemalt kahe juhataja poolt alla kirjutatud olema. Jooksvate arvete tsekkidele kirjutavad alla kaks juhatajat, kes selleks juhatusese otsusega volitatud ja kellest teine on vastutav kassahoidja. Rahasummade, pakkide ja dokumentide kättesaamiseks postilt on küllalt ühe juhataja allkirjast seltsi pitsati juurdepanemisega.

§ 22. Juhatus võib tarvilisel korral ilma iseäralise volikirjata ametikohtades ja ametnikkude juures seltsi asju toimetada; samuti on juhatusel luba selleks kedagi juhatajaist või ka kõrvalist isikut volitada.

§ 23. Juhatus võib asjaajajat-juhatajat volitada enese asemel talitama iseäralise volikirjaga kõigil niisugustel juhtudel, kus tarvilik juhatajate üldine tegevus, välja arvatud allkirjad osatähtede peal § 8 järgi. Juhatus on vastutav kõigi nende korralduste eest, mis asjaajajate-juhatajate poolt sellel alal ette võetakse.

§ 24. Juhatus tuleb kokku juhatusese esimehe kutsel tarvidust mööda ja koosolekud on otsustusvõimelised, kui vähemalt kolm juhatajat koos on. Juhatusese koosolekute üle peetakse protokolle.

§ 25. Juhatusese otsused tehakse kindlaks häälteenamisega; kui ükski ettepanekuist enamust ei saa, siis esitatakse küsimus peakoosolekule. Peakoosolekule pannakse ette ka kõik küsimused, mille otsustamiseks juhatus ja revisjonikomisjon § 49 järele peakoosolekule tarviliseks loeb või mis käesoleva põhikirja ja peakoosoleku poolt kinnitatud juhatuskirja põhjal juhatusese otsustamise alla ei käi. Kui mõni juhataja juhatusese otsusega nõus ei ole ja nõuab oma eriarvamuse protokoleerimist, siis ei ole see juhataja juhatusese otsuse eest vastutav. Häälte poolekslangemise korral juhatusese koosolekul otsustab juhatusese esimehe hääl.

§ 26. Juhatajad täidavad oma kohuseid ja vastutavad üldiste seaduste ja määruste põhjal, mis käesolevasse põhikirja üles pandud. Juhatajaid võib peakoosoleku määramist mööda ka enne ametiaja lõppu tagandada.

Osaühisuse peakoosolekud.

§ 27. Peakoosolekud on korralised ja erakorralised. Korralised peakoosolekud läinud aasta aruande ja bilansi, järgneva aasta eelarve ja töökava läbivaatamiseks ja kinnitamiseks, aga ühtlasi ka juhatuse ja revisjonikomisjoni liikmete valimiseks kutsub juhatus iga aasta kokku mitte hiljem kui aprillikuus. Erakorralised peakoosolekud kutsutakse kokku juhatuse oma äranägemise järgi või osanikkude nõudmisel, kui viimaste osatähed ühtekokku mitte vähem kui $\frac{1}{20}$ põhikapitalist välja ei tee, või revisjonikomisjoni nõudmisel. Peakoosoleku kokkukutsumise nõudmise puhul peavad täpsalt ära tähendatud olema arutuselevõetavad asjad. Peakoosoleku kokkukutsumise nõude peab juhatus mitte hiljem kui ühe kuu jooksul, tema sisseandmise ajast arvates, täide saatma.

§ 28. Peakoosolek otsustab kõik küsimused, mis käesoleva põhikirja järele osaühisuse asjaajamise ja tegevusse puutuvad, aga tingimata tulevad tema otsustamise alla: a) kinnisvara omandamine, selle võõrandamine ja pantimine, ettevõtte laiendamine; b) juhatuse ja revisjonikomisjoni ja likvideerimiskomisjoni liikmete valimine ja vahetamine; c) juhatusele antavate juhatuskirjade kinnitamine, täiendamine ja muutmine; d) kulude eelarve ning eestuleva aasta tegevusplaani ja läinud aasta bilansi ning aruande läbivaatamine ja kinnitamine; e) läinud aasta kasude jaotamine ja f) põhikapitali suuruse muutmise, tagavarakapitali äratarvitamise, põhikirja muutmise ja osaühisuse asjade likvideerimise küsimuse otsustamine.

Märkus. Peakoosolek võib enese keskelts nõukogu volitada ja tema võimupiirkonna ära määrata.

§ 29. Peakoosoleku kokkukutsumisest antakse teada mitte hiljem kui 21 päeva enne kokkukutsumispäeva. Teadaandes tähendatakse täpsalt ära: a) peakoosoleku kokkukutsumise päev ja tund; b) ruum, kus koosolekut kavatsetakse pidada ja c) otsustamisele tulevad küsimused; sellest eraldi kutsutakse osanikud peakoosolekule

postiga saadetud kutsetähtede läbi tähitud kirjas, juhatus raamatutes tähendatud aadresside järele.

§ 30. Juhatuse aruandeid arutuselevõetavate küsimuste kohta tuleb tarvilikul arvul valmistada ja vähemalt seitse päeva enne peakoosolekut osanikkudele nende nõudmise peale läbivaatamiseks anda.

§ 31. Peakoosoleku läbivaatamise alla käivaid asju ei esitata sinna muul teel kui juhatuse läbi; üksikud osanikud, kes peakoosolekule mingisugust ettepanekut soovivad teha, peavad selle asjaga kirjalikult juhatuse poole pöörduma mitte hiljem kui üks nädal enne peakoosolekut. On ettepanek osanikkude poolt tehtud, kellel ühtekokku mitte vähem kui $\frac{1}{20}$ põhikapitalist omandatud, siis on juhatus igal juhtumisel kohustatud seesuguse ettepaneku lähemale peakoosolekule ühes oma arvamusega edasi andma.

§ 32. Iga üksik osanik võib peakoosolekul asjade arutamisest isiklikult või usaldusmeeste kaudu osa võtta; viimasel juhtumisel tuleb sellest juhatusele kirjalikult teatada. Usaldusmeheks võib olla ainult osanik ja ühel osanikul ei tohi olla rohkem kui kaks volikirja. Peakoosoleku otsuste tegemisest võtavad osa hääleõiguslikud osanikud või nende usaldusmehed.

M ä r k u s. Usaldusmehe volitus peab vähemalt kolm päeva enne peakoosolekut juhatusele kätte jõudma.

§ 33. Iga kakskümmend osatähte annavad ühe hääle, kuid ühel osanikul ei tohi rohkem hääli olla kui põhikapitali ühe kümnendiku omandamine lubab. Osanikud, kellel on vähem kui kakskümmend osatähte, võivad ühineda, et ühe või rohkem hääli saada.

§ 34. Nimeliste osatähtede omanikul on peakoosolekul hääleõigus ainult sel juhul, kui osatähed vähemalt seitse päeva enne peakoosolekut juhatuse raamatutesse omaniku nimele sisse on kirjutatud; peakoosolekust osavõtmiseks osatähtede ettenäitamist ei nõuta.

§ 35. Osanikud, kes juhatuse, revisjonikomisjoni või likvideerimiskomisjoni liikmed, kaotavad hääleõiguse (isiklikult kui ka teiste usaldusmeestena) niisuguste küsimuste otsustamisel, mis puutuvad nende vastutusele võtmisse või sellest vabastamise, ametist tagandamise ja tasu määramisse. Lepingu tegemisel isikuga, kes osanikkude hulka kuulub, pole tähendatud isikul peakoosolekul hääleõigust ei isiklikult ega teiste usaldusmehena.

§ 36. Jäävad osatähed päranduse või mõnel muul teel mitmete isikute ühiseks omanduseks, siis antakse hääleõigus peakoosolekul ainult ühele isikule nende hulgast nende eneste valiku järgi. Valitsus-, seltskondlikud ja eraasutised, seltsid ja ühised võtavad peakoosolekust oma seaduslike esindajate kaudu osa harilikus korras.

§ 37. Osanikkude nimekirja, kellel õigus koosolekust osa võtta, seab juhatus kokku, märgib sinna osatähtede numbrid üles ja paneb ta juhatuse ruumides neli päeva enne koosolekut välja. Nõudmise peale antakse nimekirjast igale osanikule ärakiri.

§ 38. Enne peakoosoleku avamist vaatab revisjonikomisjon juhatuse poolt koostatud osanikkude nimekirja läbi (§ 37); kui seda aga osanikud mitte vähem kui $\frac{1}{20}$ põhikapitali esindusega nõuavad, siis tuleb tähendatud nimekiri ka koosolekul läbi vaadata. Läbivaatamist toimetavad sel korral osanikkude eneste keskest valitud isikud, mitte vähem kui kolm. Nende hulgas peab üks vähemalt sellest grupid olema, kes nimekirja läbivaatamist nõudis.

§ 39. Peakoosoleku avab juhatuse esimees või tema asetäitja. Esimese peakoosoleku avab üks asutajaist. Pärast koosoleku avamist valivad hääleõiguslikud osanikud eneste keskest juhataja. Peakoosoleku juhatajal pole õigust ette pandud asjade arutamist oma heaksarvamise järgi edasi lükata.

§ 40. Peakoosolekud on otsustusvõimelised, kui koosolekule ilmunud osanikkude või nende usaldusmeeste läbi on mitte vähem kui üks kolmandik põhikapitalist esindatud; kuid ettevõtte laiendamise, põhikirja muutmise ja

asjade likvideerimise küsimuste otsustamiseks nõutakse nii suurt osanikkude või usaldusmeeste arvu, kes vähemalt poole põhikapitalist esindavad.

§ 41. Peakosolek teeb oma otsused lihtsa häälteenamusega.

§ 42. Kui peakosolekule kokku tulnud osanikud või nende volinikud põhikapitalist niisugust osa ei esinda, mille juures peakosolek otsustusvõimeline oleks (§ 40), siis avaldatakse mitte hiljem kui nelja päeva jooksul § 29 määruuse põhjal üleskutse ilmuda uuele peakosolekule, mille teiskordse kokkukutse avaldamise päevast arvatult mitte varem kui neljateistkümne päeva pärast kokku tuleb. See peakosolek tunnistatakse maksvaks ja tema otsused lõplikuks, selle peale vaatamata, kui suur on kokkutulnud osanikkude või nende usaldusmeeste põhikapitali esindus. Seda on kohustatud eestseisus osanikkudele juba koosolekule kutsumise kirjas teatama. Säärasel teiskordsel koosolekul võib ainult neid küsimusi arutamisele ja otsustamisele võtta, mis endise mitteotsustusvõimelise koosoleku päevakorras olid või mis esialgsel koosolekul otsustamata jäid.

§ 43. Ei ole osanik enamiku arvamusega nõus, siis tohib ta eriarvamuse sisse anda, mis koosoleku protokollile võetakse. Seitsme päeva jooksul võib osanik, kes eriarvamuse on avaldanud, selle kohta protokollile juurdelisamiseks lähemaid seletusi anda.

§ 44. Hääletamine peakosolekul sünnib kinniselt, kui selleks ka üks hääleõiguslikest osanikest soovi avaldab. Kinnisel hääletamisel toimetatakse juhatuse, revisjoni- ja likvideerimiskomisjoni liikmete valimisi ja otsustatakse nende vastutusele võtmise küsimusi.

§ 45. Peakosolekul vastu võetud otsused on kõigi osanikkude kohta kohustavalt maksvad, ka nende kohta, kes peakosolekult puuduvad.

§ 46. Peakosolekul läbivaatamise ja otsustamise all olnud asjade kohta kirjutatakse täielik protokoll. Otsuste ülestähendamisel märgitakse juurde, missuguse häälteenamusega otsused on vastu võetud ja missugused eri-

arvamused avaldatud. Protokolle kirjutab isik, keda koosoleku juhataja osanikkude või ka kõrvaliste isikute hulgast kutsub; koosoleku juhataja aga vastutab selle eest, et protokollid arutuste ja otsustega kokku käivad. Protokolle tunnustavad oma allkirjadega õigeks koosoleku juhataja, niisama ka teised osanikud, nende soovi mööda mitte vähem kui kolm isikut. Juhatuse poolt õigekstunnistatud protokollide ja eriarvamuste ning kõigi muude lisanduste ärakirjad antakse igale osanikule tema soovil välja.

Aruandmine osaühisuse tegevusest, kasu jaotamine ja dividendi väljaandmine.

§ 47. Osaühisuse aruande-aastad loetakse 1. jaanuarist 31. detsembrini, maha arvatud esimene aruandeaajajärk, mida osaühisuse asutamise päevast kuni lähema detsembrikuu 31. päevani arvatakse. Korralisele peakoosolekule ettepanemiseks ja läbivaatamiseks seab juhatus igal aastal täielise aruande osaühisuse tegevuse üle kokku, mis sisaldab kahjude ja kasude arved ning kõigi summade bilansi. Aruande- ja bilansilehed jagatakse osaühisuse juhatuse kontoris kõigile osanikkudele, kes soovivad, 2 nädalat enne aasta-peakoosolekut välja. Sellest ajast on ka juhatuse raamatud juhatuse äritundidel osanikkudele avatud ühes kõigi arvetega, dokumentidega ja lisandustega, mis aruandesse ja bilanssi puutuvad.

§ 48. Aruandes peavad olema järgmised üksikasjalised peaosad: a) põhikapitali seisukord, eraldi ära tähendatud, missugune kapital sularahas sisse makstud ja osatähtedega ühisuse poolt omandatud varanduse eest välja makstud, niisama ka tagavara- ja varanduse väärtuse kustutuse kapitalid, kusjuures protsentpaberites seisvad osaühisuse kapitalid väärtpaberite ostuhinnast mitte kõrgemalt ei tule üles tähendada; on aga bilansi kokkuseadmise päeval börsihind ostuhinnast madalam, siis tähendatakse paberite hind börsikursi järgi aruandepäeval; b) üldise sissetuleku ja väljamineku arve aja eest, mille kohta aruanne käib; c) arve osaühisuse teenijate palkade

ja muude juhatuse kulude kohta; d) arve osaühisuse puhta varanduse ja tema tagavarade kohta; e) võlgade arve, mis osaühisusel on teistelt isikutelt saada ja mis osaühisusel enesel viimastele maksta; f) kahjude ja kasude arve ja g) puhaskasu arve ning ettepanek tema jaotamise kohta.

§ 49. Osaühisuse iga-aastase aruande ja bilansi revideerimiseks valitakse eestuleva aasta peale revisjonikomisjon mitte vähem kui kolmest osanikust, kes juhatuse liikmed ei ole ega osaühisuse ametis ei seisa. Osanikud, kes esindavad ühe viiendiku kõigist peakoosolekul ette pandud osatähtedest, võivad ühe revisjonikomisjoni liikme valida, kuna nad siis teiste revisjonikomisjoni liikmete valimisest osa ei võta. Juhatajaid ei või peale ametist lahkumist ühe aasta jooksul revisjonikomisjoni liikmeks valida. Revisjonikomisjon võib peakoosoleku loaga oma tegevuse juurde eksperte kutsuda. Revisjonikomisjon on kohustatud mitte hiljemini kui kuu aega enne peakoosolekut kassat ja kapitale üle vaatama ja kõiki aruandesse ja raamatutesse, bilanssi puutuvaid arveid, dokumente ja üldse osaühisuse tegevust revideerima. Peale aruande ja bilansi revideerimist paneb revisjonikomisjon oma otsuse nende kohta juhatusele ette, kes selle ühes seletustega revisjonikomisjoni poolt tehtud märkuste kohta peakoosolekule ette kannab. Revisjonikomisjonil on õigus koha peal kõike osaühisuse varandust ja aasta jooksul tehtud töid ning väljaandmisi üle vaadata ja revideerida. Selle täidesaatmiseks peab juhatus revisjonikomisjonile kõik tarvilised abinõud andma. Revisjonikomisjoni alla käib ka eelarve ja osaühisuse järgneva aasta töökava läbivaatamine, mille juhatus komisjoni otsusega peakoosolekule ette paneb. Revisjonikomisjon võib tarvilisel korral juhatuselt osanikkude erakorraliste peakoosolekute kokkukutsumist nõuda. Revisjonikomisjon peab oma koosolekute kohta täielikud protokollid, kuhu üles märgitakse kõik arutusele võetud asjad ja üksikute liikmete poolt avaldatud eriarvamused. Revisjonikomisjoni protokollid, kõik aruanded ja otsused paneb juhatus omapoolsete seletustega lähemale peakoosolekule ette.

§ 50. Aruanne ja bilanss avaldatakse „Riigi Teatajas“.

§ 51. Pärast aruande kinnitamist määratakse siis, kui peale kulude ja kahjude katmist kasu-üle jääki on, viimasest vähemalt 5% tagavarakapitali ja peakoosoleku heaksarvamise järgi summa vallas- ja kinnisvara esialgse väärtuse kustutamiseks. Peale selle tasuprotsendid juhatajaile ja teenijaile peakoosoleku äranägemist mööda. Ülejäävast osast määratakse iga osa peale dividendid. Jäävaid vabu summasid tarvitab peakoosolek oma äranägemise järgi.

§ 52. Tagavarakapitali suurendamine on senikaua kohustav kuni see põhikapitalist $\frac{1}{20}$ välja teeb. Suurendamist uuendatakse, kui tagavarakapital või osa temast ära tarvitatakse. Tagavarakapitali tuleb ainult sinna paigutada, kus teda ilma takistamata võidakse realiseerida.

§ 53. Tagavarakapital määratakse ainult ettenägemata kulude katmiseks. Tagavarakapitali võib üksnes peakoosoleku loaga ära tarvitada.

§ 54. Dividendi väljaandmise koha ja aja annab juhatus üldiselt teada.

§ 55. Kui dividendi kümne aasta jooksul pole välja nõutud, siis langeb see osaühisuse varanduseks. Dividendisummade pealt, mis õigel ajal pole välja võetud, ei maksta $\frac{0}{10}\frac{0}{10}$.

Osaühisuse vastutus ja tema tegevuse lõpetamine.

§ 56. Osaühisus on vastutav oma päralt oleva varanduse piirides. Sel põhjusel vastutab osaühisuse ettevõtte nurjamineku või osaühisuse vastu avaldatud nõudmiste puhul iga osanik oma sissemaksuga, mis juba osaühisuse omanduseks on saanud; peale selle ei nõuta osanikult osaühisuse asjus mingisugust isiklikku vastutust ega täiendavat maksu.

§ 57. Osaühisuse kestuse tähtaeg on kindlaks määramata. Osaühisuse tegevuse lõpetamine võib peakoosoleku otsuse põhjal sündida järgmistel juhtumistel: a) kui asjade

käigu järele osaühisuse lõpetamine tarvilikuks tunnistatakse ja b) kui bilansi järele $\frac{2}{5}$ põhikapitali kaotus selgub ja osanikud seda aasta jooksul, peale aruande kinnitamist, kus põhikapitali kaotus ilmsiks tuli, kinni ei kata. Kui poole põhikapitali kaotamisel osanikkude enamus soovi avaldab kaotust kinni katta ja keegi osanikkudest selles § nimetatud tähtaja jooksul oma osamaksu täiendavat summat ära ei tasu, siis tunnistatakse need osatähed ärahävitatuks ja antakse sellest avalikult teada; nende osatähtede asemele valmistatakse nendesamade numbrite all uued osatähed, mis osaühisuse juhatus ära müüb. Nimetatud osatähtede müügisummast, kust müügi- ja kuulutuskulud maha arvatud, võetakse osa, mis osamaksu täiendamiseks tarvis, põhikapitali täienduseks, kuna ülejäänud summa ärahävitatud osatähtede omanikule tagasi antakse.

§ 58. Osaühisuse lõpetamise puhul valib peakoosolek kolmeliikmelise likvidatsioonikomisjoni ja määrab likvideerimise korra. Komisjon võtab juhatuselt asjad üle, kutsub võlausaldajad välja, astub samme nende nõudmiste rahuldamiseks, realiseerib osaühisuse varandust ning teeb kokkuleppeid võlausaldajatega nõudmiste lõpetamise üle. Enne kui võlausaldajad rahuldatud, ei või osanikkude arvel nõudmisi välja maksta. Likvidatsioonikomisjon annab aru peakoosolekule, kes aruande kinnitab.

§ 59. Kui likvidatsioonikomisjoni aruanne kinnitatud ja võlausaldajad rahuldatud, jaotatakse ülejäänud summad osanikkude vahel proportsionaalselt osatähtede arvu järgi.

§ 60. Likvideerimise algusest ja lõpust teatatakse „Riigi Teatajas“.

§ 61. Kirjastus-osaühisus „Loodus’el“ on oma tempel pealkirjaga „K/ü „Loodus“, Tartus“.

Kirjastus-osaühisus „Loodus’e“ põhikiri on avaldatud „Riigi Teatajas“ nr. 71, 1923. a.